

תאריך עדכון: 10.05.2021

71-838-01 – לאום ולאומיות

מרצה: ד"ר אריאל זלמן

סוג הקורס: סמינר

היקף שעות: 2 ש"ש

מסטר: שנתי

שנת לימודים: תשפ"ב

אתר הקורס באינטרנט: <http://lemida.biu.ac.il>

שעת הקורס: יום ד' 12:00 – 14:00, בנין *** , חדר ***

שעות קבלה: יום ד' 14:00 – 16:00, חדר 252, בנין 213 (מקסיקו)

דוא"ל: ariel.zellman@biu.ac.il

א. מטרת הקורס

קורס זה נועד להכיר לתלמידים את התאוריות המרכזיות בנוגע למקורות, הפיתח, והרלוונטיות הפוליטית של לאומים ולאומיות, כמו גם גישות ביקורתיות יותר לנושאים אלה. לאחר מכן נבחן כיצד רעיונות אלה יחולו על שאלות בפוליטיקה בינלאומית ובכלל זה ממשל דמוקרטי, ואלים אתניות. התלמידים יחשפו למגוון רחב של זרמים בספרות ויחולו הדגמים חקרו בשיעור לחידות עכשוויות של לאומיות ובניין-אומה בדיונים בשיעור ובעבודת סמינר.

ב. תוכן הקורס

מהלך השיעורים: הרצאות עם דיונים בשיעור

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

(1) מבוא

רשות:

הלאומיות המודרנית – סיכומים, <http://textologia.net/?p=21246>

מאפייני הלאומיות המודרנית – סיכום, <http://textologia.net/?p=21562>

(2) מהם לאומים ומהם לאומיות?

חובה:

גלנר, ארנסט. "1. הגדרות" בספר *לאומים ולאומיות* תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1994, עמ' 15-23.

מרקס, קרל. "לשאלת היהודים" בספר *לשאלת היהודים: כתבים מוקדמים*, כרך א', קרל מרקס, תל אביב: רסלינג, 2016, עמ' 289-318.

סמית, אנתוני ד'. "הקדמה" בספר *האומה בהיסטוריה*. ירושלים: החברה ההיסטורית הישראלית, 2003, עמ' 13-16.

רשות:

אנדרסון, בנדיקט. "1. מבוא", בספר *קהליות מדומיינות: הגיגים על מקורות הלאומיות ועל התפשטותה*. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1999, עמ' 31-38.

הובסבום, אריק. "מבוא", בספר *לאומיות ולאומים: מאז עידן המהפכה*. תל אביב: רסלינג, 2006, עמ' 25-37.

Anderson, Benedict. "1. Introduction". In *Imagined Communities*. London: Verso, 1991, Revised edition, pgs. 1-7.

Gellner, Ernest. "1. Definitions". In *Nations and Nationalism*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1983, pgs. 1-7.

Hobsbawm, E.J. "Introduction". In *Nations and Nationalism since 1780: Programme, Myth, Reality*. New York: Cambridge University Press, 1992, Second edition, pgs. 1-13.

Marx, Karl. "On the Jewish Question". 1843. <https://www.marxists.org/archive/marx/works/1844/jewish-question/>.

Smith, Anthony D. "Introduction" In *The Nation in History: Historiographical Debates about Ethnicity and Nationalism*. Cambridge: Polity Press, 2000, pgs. 1-4.

3) אומות אתניות ואומות אזרחיות

חובה:

גלנר, ארנסט. "9. לאומיות ואידיאולוגיה" בספר *לאומים ולאומיות* תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1994, עמ' 158-173.

סמית, אנתוני ד'. "וולנטריזם והאומה האורגנית" בספר *האומה בהיסטוריה*. ירושלים: החברה ההיסטורית הישראלית, 2003, עמ' 19-43.

רשות:

Day and Thompson 2004, Chapter 1: Theorizing Nationalism: Contrasting "Classical" and "Post-Classical" Social Theory, Chapter 2: The Marxist Tradition.

Gellner, Ernest. "9: Nationalism and Ideology". In *Nations and Nationalism*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1983, pgs. 123-136.

Roshwald, Aviel. 2016. "Civic and Ethnic Nationalism". *Wiley Blackwell Encyclopedia of Race, Ethnicity, and Nationalism*. 1-4.

Smith, Anthony D. "1: Voluntarism and the Organic Nation." In *The Nation in History: Historiographical Debates about Ethnicity and Nationalism*. Cambridge: Polity Press, 2000, pgs. 5-26.

4) אומה מודרנית או פרניאלית?

חובה:

גלנר, ארנסט. "4. המעבר לעידן של לאומיות" ו-"5. מהו לאום?" בספר *לאומים ולאומיות* תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1994, עמ' 62-78, 79-90.

הובסבום, אריק. "1: הלאום כחידוש: ממהפכה לליברליזם", בספר *לאומיות ולאומים: מאז עידן המהפכה*. תל אביב: רסלינג, 2006, עמ' 39-69.

סמית, אנתוני ד'. "האומה: אומה מודרנית או פרניאלית?" בספר *האומה בהיסטוריה*. ירושלים: החברה ההיסטורית הישראלית, 2003, עמ' 44-71.

רשות:

Day and Thompson 2004, Chapter 3: Modernity and Modernization.

Gellner, Ernest. "4: The Transition to an Age of Nationalism" & "5: What is a Nation?" In *Nations and Nationalism*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 1983, pgs. 39-52, 53-62.

Hobsbawm, E.J. "The nation as novelty: from revolution to liberalism". In *Nations and Nationalism since 1780: Programme, Myth, Reality*. New York: Cambridge University Press, 1992, Second edition, pgs. 14-45.

Smith, Anthony D. "The Nation: Modern or Perennial?" In *The Nation in History: Historiographical Debates about Ethnicity and Nationalism*. Cambridge: Polity Press, 2000, pgs. 27-51.

5) הבניה חברתית של זהות לאומית

חובה:

אנדרסון, בנדיקט. "2. שורשים תרבותיים" ו-"3. מקורותיה של תודעה לאומית", בספר קהילות מדומיינות: הגיגים על מקורות הלאומיות ועל התפשטותה. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1999, עמ' 39-68, 69-79.

סמית, אנתוני ד'. "הבניה חברתית וגניאלוגיה אתנית" בספר האומה בהיסטוריה. ירושלים: החברה ההיסטורית הישראלית, 2003, עמ' 72-83.

רשות:

Anderson, Benedict. "2. Cultural Roots" and "3. The Origins of National Consciousness". In *Imagined Communities*. London: Verso, 1991, Revised edition, pgs. 9-36, 37-46.

Brubaker, Rogers. 2002. "Ethnicity without Groups." *European Journal of Sociology* 43 (2): 163-89.

Day and Thompson 2004, Chapter 5: The Social Construction of Nations

Smith, Anthony D. "Social Construction and Ethnic Genealogy" In *The Nation in History: Historiographical Debates about Ethnicity and Nationalism*. Cambridge: Polity Press, 2000, pgs. 52-61.

6) גניאלוגיה אתנית של לאומים

חובה:

סמית, אנתוני ד'. "הבניה חברתית וגניאלוגיה אתנית" בספר האומה בהיסטוריה. ירושלים: החברה ההיסטורית הישראלית, 2003, עמ' 84-100.

Hutchinson, John, et al. 2015. "Debate on Azar Gat's *Nations: The Long History and Deep Roots of Political Ethnicity and Nationalism*." *Nations and Nationalism* 21 (3): 383-402.

רשות:

סמית, אנתוני ד'. עמים נבחרים: מקורות מקודשים של זהות לאומית. ירושלים: מוסד ביאליק, 2011.

Day and Thompson 2004, Chapter 4: Against Modernism

Roshwald, Aviel, et al. 2008. "Aviel Roshwald's *The Endurance of Nationalism*." *Nations and Nationalism* 14 (4): 637-663.

Smith, Anthony D. "Social Construction and Ethnic Genealogy" In *The Nation in History: Historiographical Debates about Ethnicity and Nationalism*. Cambridge: Polity Press, 2000, pgs. 62-77.

7) דיון 1: האם האומה היהודית הנה מודרנית או עתיקה?

חובה:

אנדרסון, בנדיקט. "11. זיכרון ושכחה", בספר קהילות מדומיינות: הגיגים על מקורות הלאומיות ועל התפשטותה. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1999, עמ' 223-243.

הובסבום, אריק. "2: קדם-לאומיות עממית", בספר לאומיות ולאומים: מאז עידן המהפכה. תל אביב: רסלינג, 2006, עמ' 71-103.

רשות:

מלאך, אסף. 2016. "חקר הלאומיות והמקרה היהודי-ישראלי." *עיונים בתקומת ישראל* 26, עמ' 135-173.

Anderson, Benedict. "11. Memory and Forgetting". In *Imagined Communities*. London: Verso, 1991, Revised edition, pgs. 187-206.

Berent, Moshe. 2015. "Does Israel Have a Navel? Anthony Smith and Zionism." *Israel Studies Review* 30 (2): 28-49.

Hobsbawm, E.J. "Popular proto-nationalism". In *Nations and Nationalism since 1780: Programme, Myth, Reality*. New York: Cambridge University Press, 1992, Second edition, pgs. 46-79.

Smith, Anthony D. 2007. "Nation and Covenant: The Contribution of Ancient Israel to Modern Nationalism." *Proceedings of the British Academy* 151, pgs. 213-255.

8 מגדר ולאומניות

חובה:

קמיר, אורית. 2006. "רצון בת המלך – כבודה: הזמנה לפמיניזם ישראלי." *תרבות דמוקרטית* 10, עמ' 409-475.

Yuval-Davis, Nira. 1993. "Gender and nation." *Ethnic and Racial Studies* 16 (4): 621-632.

רשות:

דהאן-קלב, הנרייט. 2006. "פמיניזם מזרחי, פוסט-קולוניאליזם, וגלובליזציה." *תרבות דמוקרטית* 10, עמ' 135-161.

הרטל, גילי ואורנה ששון-לוי. 2019. "אתניות ומיניות: סובייקטיביות מזרחית-הומואית חדשה ותיירות גאה בתל אביב." *סוציולוגיה ישראלית* 2, עמ' 34-58.

Dahan Kalev, Henriette. 2007. "Breaking Their Silence: Mizrahi Women and the Israeli Feminist Movement." *Studies in Contemporary Jewry: Sephardic Jewry and Mizrahi Jews XXII*, 193-209.

Day and Thompson 2004, Chapter 6: Gender and Nation.

Hartal, Gilly and Orna Sasson-Levy. 2019. "The Progressive Orient: Gay tourism to Tel Aviv and Israeli ethnicities." *Politics and Space C*, 1-19. doi: 10.1177/2399654419862819.

McClintock, Anne. 1993. "Family Feuds: Gender, Nationalism and the Family." *Feminist Review*, no. 44 (Summer): 61–80.

9 לאומיות, גזענות, ופופוליזם

חובה:

אנדרסון, בנדיקט. "8. פטריטיזם וגזענות", בספר *קהילות מדומיינות: הגיגים על מקורות הלאומיות ועל התפשטותן*. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1999, עמ' 174-190.

מנקברג, מייקל. 2003. "הקשר ותוצאה: השפעת הימין הקיצוני החדש על התהליך הפוליטי בצרפת ובגרמניה." *מדינה וחברה* 3 (1), עמ' 515-532.

Jenne, Erin. 2018. "Is Nationalism or Ethnopolitism on the Rise Today?" *Ethnopolitics* 17, no. 5, pgs. 519-540.

Marx, Anthony W. 2002. "The Nation-State and Its Exclusions." *Political Science Quarterly* 117 (1): 103–26.

רשות:

מודה, קאס. 2003. "התזה בדבר מפלגה של עניין אחד: מפלגות ימין הקיצוני וסוגיית ההגירה." *מדינה וחברה* 3 (1), עמ' 485-502.

Anderson, Benedict. "8. Patriotism and Racism". In *Imagined Communities*. London: Verso, 1991, Revised edition, pgs. 141-154.

Bieber, Florian. 2018. "Ethnopolitism and the Global Dynamics of Nationalist Mobilization," *Ethnopolitics* 17 (5): 558-562.

Custodi, Jacopo. 2020. "Nationalism and populism on the left: The case of Podemos." *Nations and Nationalism*, doi: 10.1111/nana.12663

Day and Thompson 2004, Chapter 7: Nationalism and Racism.

Minkenberg, Michael. 1998. "Context and Consequences: The Impact of the New Radical Right on the Political Process in France and Germany." *German Politics & Society* 16, no. 3, pgs. 1-23.

Mudde, Cas. 1999. "The single-issue party thesis: Extreme right parties and the immigration issue," *West European Politics* 22 (3): 182-197.

10 לאומיות ליברלית?

חובה:

גנז, חיים. 2002. "אידיאולוגיות לאומיות: טיפולוגיה נורמטיבית." *עיון: רבעון פילוסופי* נ"א, עמ' 389-407.

Tamir, Yael. 1991. "The Right to National Self-Determination." *Social Research* 58(3): 565-90.

רשות:

Day and Thompson 2004, Chapter 8: Liberal Nationalism

Ganz, Chaim. 2001. "Historical Rights: The Evaluation of Nationalist Claims to Sovereignty." *Political Theory* 29 (1): 58-79.

Helled, Alon. 2019. "Why Nationalism?" *Democratization*. doi: 10.1080/13510347.2019.1692818.

11 דמוקרטיה ורב-תרבותיות

חובה:

קימליקה, וויל ורפאל כהן-אלמגור. "מיעוטים עדתיים-תרבותיים בדמוקרטיות ליברליות". עמ' 187-210. בתוך: סוגיות-יסוד בדמוקרטיה הישראלית, בעריכת רפאל כהן-אלמגור. תל אביב: ספרית פועלים. 1999.

תמיר, יעל. (1998). שני מושגים של רב-תרבותיות. בתוך: מ. מאוטנר, א. שגיא ור. שמיר (עורכים) רב תרבותיות במדינה דמוקרטית ויהודית, עמ' 79-92. תל-אביב: רמות – אוני' ת"א

רשות:

ג'מאל, אמל. 2004. "ציונות ליברלית: נארות שיפוטית ואתגר הרב-תרבותיות בישראל." *מדינה וחברה* 4 (1): 789-824.

Kymlicka, Will. 2010. "The Rise and Fall of Multiculturalism? New Debates on Inclusion and Accommodation in Diverse Societies." *International Social Science Journal* 61 (199): 97-112.

Kymlicka, Will and Raphael Cohen-Almagor. 2000. "Democracy and Multiculturalism," in *Challenges to Democracy: Essays in Honour and Memory of Isaiah Berlin*, London: Ashgate, pgs. 89-118.

Parekh, Bhikhu. 1997. "Dilemmas of a Multicultural Theory of Citizenship." *Constellations* 4 (1): 54-62.

Tamir, Yael. 1995. "Two Concepts of Multiculturalism." *Journal of Philosophy of Education* 29 (2): 161-172.

12 דיון 2: האם חוק הלאום מתאים לישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית?

חובה:

חוק היסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי. ספר החוקים, מדינת ישראל. 27 יולי 2018. עמ' 898.

גביוסון, רות ופניה עוז-זלצברגר. 2012. "ישראל כמדינה לאומית וליברלית." *משפט ואדם – משפט ועסקים יד*, 293-328.
סמוחה, סמי. 2010. "החברה הישראלית: ככל החברות או מקרה יוצא דופן?" *סוציולוגיה ישראלית י"א* (2), עמ' 297-302.

רשות:

Gavison, Ruth. "Reflections on the Meaning and Justification of 'Jewish' in the Expression 'A Jewish and Democratic State'," In *The Israeli Nation-State: Political, Constitutional, and Cultural Challenges*. Eds. Fania Oz-Salzberger and Yedidia Z. Stern. Boston: Academic Studies Press, 2014, pgs. 135-163.

Smootha, Sammy. 2002. "The model of ethnic democracy: Israel as a Jewish and democratic state." *Nations and Nationalism* 8 (4): 475-503.

סמוחה, סמי. 2000. "המשטר של מדינת-ישראל: דמוקרטיה אזרחית, אי-דמוקרטיה או דמוקרטיה אתנית?" *סוציולוגיה ישראלית*, 2, עמ' 565-630.

המכון הישראלי לדמוקרטיה. 2018. כל מה שרציתם לדעת על חוק הלאום.
עברית: <https://www.idi.org.il/articles/24220> אנגלית: <https://en.idi.org.il/articles/24241>

פורום קהלת. 2018. מה שרציתם לדעת על חוק הלאום ולא העזתם לשאול.
עברית: <https://kohelet.org.il/publication/מה-שרציתם-לדעת-על-חוק-הלאום-ולא-העזתם-לש/>
אנגלית: <https://en.kohelet.org.il/publication/the-truth-about-israels-nationality-law>

13 דמוקרטיה הסדרית

חובה:

ליפהרט, ארנד. "דמוקרטיה התאגדותית", בתוך: בנימין נויברגר, אילנה קופמן (עורכים), דמוקרטיה ודמוקרטיזציה, כרך א' (תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, תשנ"ח), עמ' 264-284.

Wilson, Matthew Charles. 2019. "A Closer Look at the Limits of Consociationalism." *Comparative Political Studies*. 1-34. <https://doi.org/10.1177/0010414019858956>.

רשות:

הראל-שלו, איילת. 2010. "מדינת כל אזרחים? יחסה של המדינה למיעוטי מולדת בדמוקרטיות שסועות: לקחים ממקרה ההודי." *מדינה וחברה* 7 (1): 59-85.

קופמן, אילנה. 2010. "עליית מדרגה בתביעות המיעוט: 'מסמכי החזון 2006-7' של הערבים- הפלסטינים בישראל." *מדינה וחברה* 7 (1): 11-35.

Harel-Shalev, Ayelet. 2009. "Lingual and Educational Policy toward 'Homeland Minorities' in Deeply Divided Societies." *Politics and Policy* 37 (5): 951-970.

Lijphart, Arend. 1969. "Consociational Democracy." *World Politics* 21 (2): 207-225.

Lijphart, Arend. 2004. "Constitutional Design for Divided Societies." *Journal of Democracy* 15 (2): 96-109.

14 אתנו-פדרליזם

חובה:

Roeder, Philip G. 2009. "Ethnofederalism and the Mismanagement of Conflicting Nationalisms." *Regional & Federal Studies* 19 (2): 203-219.

רשות:

Anderson, Liam. 2014. "Ethnofederalism: The Worst form of Institutional Arrangement...?" *International Security* 39 (1): 165-204.

Hale, Henry E. 2004. "Divided We Stand: Institutional Sources of Ethnofederal State Survival and Collapse." *World Politics* 56(2): 165-93.

Tillin, Louise. 2007. "United in Diversity? Asymmetry in Indian Federalism." *Publius: The Journal of Federalism* 37 (1): 45–67.

15 אתנוקרטיה

חובה:

יפתחאל, אורן, אסעד גאנם, 2004. "לקראת תאוריה של משטרים אתנוקרטיים: הפוליטיקה של התפשטות אתנו-לאומית." *מדינה וחברה* 4 (1): 761-88.

Lustick, Ian. 1979. "Stability in Deeply Divided Societies: Consociationalism versus Control." *World Politics* 31(3): 325–44.

רשות:

אמיר, גל. 2014. הסדר העדה הדתית במשפט הישראלי כמנגנון של שליטה ומיון אתני. פוליטיקה 23: 46-72.

ברנט, משה. 2010. "מודל הדמוקרטיה האתנית: מהו ייחודה של ישראל? סוציולוגיה ישראלית 2, עמ' 303-335.

חודד, בתיה. 2011. "דת, מדינה ומאבק אתני-טריטוריאלי: מבט השוואתי על ישראל וסרי-לנקה." *מדינה וחברה* 7 (2): 171-198.

Yiftachel, Oren, and As'ad Ghanem. 2004. "Understanding 'Ethnocratic' Regimes: The Politics of Seizing Contested Territories." *Political Geography* 23 (6): 647–76.

16 בלנות

חובה:

Siroky, David S. and John Cuffe. 2015. "Lost Autonomy, Nationalism, and Separatism." *Comparative Political Studies* 48 (1): 3-34.

רשות:

Ahram, Ariel I. 2018. "Separatism, the Arab Uprisings and the legacies of lost territorial autonomy." *Territory, Politics, Governance*. doi: 10.1080/21622671.2018.1532810. pgs. 1-21.

Hartzell, Caroline, and Matthew Hoddie. 2003. "Institutionalizing Peace: Power Sharing and Post-Civil War Conflict Management." *American Journal of Political Science* 47 (2): 318–32.

Kaufmann, Chaim. 1996. "Possible and Impossible Solutions to Ethnic Civil Wars." *International Security* 20 (4): 136–75.

Jenne, Erin K. 2012. "When will we part with partition theory? Flawed premises and improbable longevity of the theory of ethnic partition." *Ethnopolitics* 11 (3): 255-267.

17 דיון 3: ישראל-פלסטין – מדינה אחת או שתיים?

רשות:

ארץ לכולם – שתי מדינות, מולדת אחת: <https://www.alandforall.org/?d=rtl>
יזמת ג'נבה – שתי מדינות לשני עמים: <https://heskem.org.il/>

עדאלה – מדינת כל אזרחיה: https://www.adalah.org/uploads/oldfiles/Public/files/democratic_constitution-hebrew.pdf

תנועת הפדרציה – ישראל הפדרלית: <https://www.federation.org.il/index.php/he/federal-israel>
תנועת ריבונות – "ריבונות עם אחריות": מדינה אחת יהודית: <http://ribonut.co.il/?lang=1>

A Land for All – Two States, One Homeland: <https://www.alandforall.org/english/?d=ltr>

Adalah – Israel as a State for all Citizens:

https://www.adalah.org/uploads/oldfiles/Public/files/democratic_constitution-english.pdf

Federation Movement – Israel as a Federal State: <https://www.federation.org.il/index.php/en/>

Geneva Initiative – Two States for Two Peoples: <https://geneva-accord.org/>
Sovereignty Movement – “Sovereignty with Responsibility”: One Jewish State: <http://ribonut.co.il/?lang=2>

18 אלימות אתנית: חמדנות והתמרמרות

חובה:

Regan, Patrick M., and Daniel Norton. 2005. “Greed, Grievance, and Mobilization in Civil Wars.” *Journal of Conflict Resolution* 49 (3): 319–36.

רשות:

Basedau, Matthias, et al. 2017. “Does discrimination breed grievances—and do grievances breed violence? New evidence from an analysis of religious minorities in developing countries.” *Conflict Management and Peace Science* 34 (3): 217-239.

Bormann, Nils-Christian, Lars-Erik Cederman, and Manuel Vogt. 2017. “Language, Religion, and Ethnic Civil War.” *Journal of Conflict Resolution* 61 (4): 744-771.

Elliott, Kaisa Hinkkainen and Joakim Kruezt. 2019. “Natural resource wars in the shadow of the future: Explaining spatial dynamics of violence during civil war.” *Journal of Peace Research* 56 (4): 499-513

19 אלימות אתנית: הסברים רציונליים

חובה:

Melander, Erik. 2009. “The Geography of Fear: Regional Ethnic Diversity, the Security Dilemma and Ethnic War.” *European Journal of International Relations* 15 (1): 95–124.

רשות:

Fearon, James D., and David D. Laitin. 2000. “Violence and the Social Construction of Ethnic Identity.” *International Organization* 54 (04): 845–77.

Horowitz, Michael C., et al. 2009. “The Limits to Partition.” *International Security* 33 (4): 203-210.

Kaufmann, Chaim. 2005. “Rational Choice and Progress in the Study of Ethnic Conflict: A Review Essay.” *Security Studies* 14 (1): 178-207.

20 אלימות אתנית: פוליטיקה סימבולית וגישות פסיכולוגיות

חובה:

Kaufman, Stuart J. 2006. “Symbolic Politics or Rational Choice? Testing Theories of Extreme Ethnic Violence.” *International Security* 30 (4): 45–86.

רשות:

Bar-Tal, Daniel. 2020. “Creating Fear and Insecurity for Political Goals.” *International Perspectives in Psychology* 9 (1): 5-17.

McDoom, Omar Shahabudin. 2012. “The Psychology of Threat in Intergroup Conflict: Emotions, Rationality, and Opportunity in the Rwandan Genocide.” *International Security* 37(2): 119–55.

Straus, Scott. 2012. “Destroy Them to Save Us: Theories of Genocide and the Logics of Political Violence.” *Terrorism and Political Violence* 24 (4): 544-560.

Tezcür, Güneş Murat. 2016. “Ordinary People, Extraordinary Risks: Participation in an Ethnic Rebellion.” *American Political Science Review* 110 (2): 247-264.

21 אלימות אתנית: מוטיבציות של אליטות

חובה:

Gagnon, V. P., Jr. 1994. "Ethnic Nationalism and International Conflict: The Case of Serbia." *International Security* 19 (3): 130–66.

רשות:

Lieberman, Evan S. and Purna Singh. 2012. "The Institutional Origins of Ethnic Violence." *Comparative Politics* 45 (1): 1-24.

McDoom, Omar Shahabudin. 2014. "Predicting violence within genocide: A model of elite competition and ethnic segregation from Rwanda." *Political Geography* 42: 34-45.

22 דיון 4: האינתיפאדה השנייה – גורמים והשלכות

רשות:

בר-טל, דניאל, תמיר מגל, וערן הלפרין. 2010. "הפרדוקס של תפיסת הביטחון בישראל: הסבר פסיכולוגי-חברתי." *פוליטיקה: כתב עת ישראלי למדע המדינה וליחסים בינלאומיים* 20: 123-48.

דורון, גדעון. 2006. "על שמאל ועל ימין, על שקרנים ועל פילים לבנים: וגם על ניתוח פוליטי מונחה-תאוריית הבחירה הרציונלית." *פוליטיקה: כתב עת ישראלי למדע המדינה וליחסים בינלאומיים*, 15: 169-83.

לוי, יגיל. 2008. "אלימות כמבחן תחרותי: השפעת השינוי בהרכב החברתי של הצבא על החלשת מנגנוני הריסון של הפעלת אלימות באינתיפאדת אל-אקצה." *סוציולוגיה ישראלית* 2: 325-355.

שלום, זכי ויועז הנדל. 2011. "מאפייניה הייחודיים של אינתיפאדה II במערכות ישראל." *צבא ואסטרטגיה* 3 (1): 15-24.

Bar-Tal, Daniel, Tamir Magal, Eran Halperin. 2009. "The Paradox of Security Views in Israel." In *Existential Threats and Civil-Security Relations*, Lanham, MD: Lexington, pp. 219-247.

Byman, Daniel. 2012. "Curious Victory: Explaining Israel's Suppression of the Second Intifada." *Terrorism and Political Violence* 24 (5): 825-852.

Doron, Gideon and Assaf Meydani. 2006. "A Rational Choice Analysis of an Irrational Polity: Four Israeli Cases." *World Political Science Review* 2 (2): 119-136.

Jaeger, David A., Esteban F. Klor, Sami H. Miaari, and M. Daniele Paserman. 2015. "Can Militants Use Violence to Win Public Support? Evidence from the Second Intifada." *Journal of Conflict Resolution* 59 (3): 528–49.

Manekin, Devorah. 2013. "Violence Against Civilians in the Second Intifada: The Moderating Effect of Armed Group Structure on Opportunistic Violence." *Comparative Political Studies* 46 (10): 1273–1300.

Pressman, Jeremy. 2003. "The Second Intifada: Background and Causes of the Israeli-Palestinian Conflict." *Journal of Conflict Studies* 23 (2): 114-141.

Shalom, Zaki and Yoaz Hendel. 2011. "The Unique Features of the Second Intifada." *Military and Strategic Affairs* 3 (1): 17-27.

23-25 פגישות עם סטודנטים על עבודות סמינר

ג. דרישות קדם: אין

ד. חובות/דרישות/מטלות:

נוכחות והשתתפות: בקורס זה יש חובת נוכחות בכל השיעורים, שתיבדק מדי שיעור. תלמיד שייעדר מעל שתי הרצאות בסמסטר ללא סיבה מוצדקת לא יורשה לגשת לבחינה המסכמת ולא יקבל ציון בקורס.

הצגה של דיון בנושא מסופק: כל סטודנט צריך לבחור נושא לדיון מאחד הנושאים המסופקים. שני סטודנטים ייצגו שני צדדים מנוגדים בכל נושא. כל סטודנט צריך להכין מצגת קצרה ולשלוח במייל למרצה לפחות יום לפני ההצגה. ההצגה צריכה לכלול סיכום הנושא מהפרספקטיבה הנבחרת עם התייחסות וציטוטים רלוונטיים לספרות התאורטית ושלוש שאלות לדיון בשיעור.

עבודת סמינר: להגיש בתחילת סמסטר א' בשנה האקדמית תשפ"ב.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

- 1. מטלות השתתפות
  - 2. הצגה על דיון בנושא מסופק
  - 3. עבודת סמינר
- 10 * 2%
30%
50%

ו. ביבליוגרפיה

חובה:

כל מאמרים ופרקים רשומים קודמים

אנדרסון, בנדיקט. 1999. *קהיליות מדומיינות: הגיגים על מקורות הלאומיות ועל התפשטותה*. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

גלנר, ארנסט. 1994. *לאומים ולאומיות*. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

הובסבום, אריק. 2006. *לאומיות ולאומים: מאז עידן המהפכה*. ליבדו. סדרה לתרגום. תל אביב: רסלינג.

סמית, אנטוני ד. 2003. *האומה בהיסטוריה*. במת ירושלים להיסטוריה על שם מנחם שטרן; ירושלים: החברה ההיסטורית הישראלית.

רשות:

Day, Graham, and Andrew Thompson. 2004. *Theorizing Nationalism*. New York: Palgrave Macmillan.

ז. שם הקורס באנגלית: Nations and Nationalism